

prima instanță: V. Negru

instanța de apel: N. Budăi, A. Nogai, I. Muruianu

ÎNCHEIERE

25 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Tatiana Vieru

Judecătorii: Valentina Clevadi și Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Elena Guțu (Dubăləri) și Larisa Dubăləri,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Dubăləri și Larisa Dubăləri împotriva Ministerului Finanțelor și Procuraturii Generale cu privire la repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2013, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Elena Dubăləri și Larisa Dubăləri cu menținerea hotărârii Judecătorei Rîșcani municipiul Chișinău din 04 octombrie 2012,

c o n s t a t ă

La 21 octombrie 2009, Elena Dubăləri și Larisa Dubăləri au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor și Procuraturii Generale cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantele au indicat că la 11 februarie 2008, Dubăləri Elena s-a adresat Comisariatului de poliție sectorul Centru municipiul Chișinău cu o plîngere, prin care a solicitat pornirea urmăririi penale în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) și 172 alin. (2) Cod penal. Conducerea urmăririi penale a fost pusă în seama procurorului adjunct a Procuraturii sectorului Centru municipiului Chișinău Afanas Oleg.

La 18 februarie 2008, prin ordonanța procurorului interimar din Procuratura municipiul Chișinău, Vicol Ion, din cauza comportamentului nedemn și incorectitudinii procurorului Oleg Afanas în raport cu reclamantele, a fost retrasă

cauza penală de la Comisariatul de poliție Centru, fiind transmisă către Comisariatul de poliție Buiucani pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale.

Cu toate că în cadrul urmăririi penale au fost administrate probe care direct indicau la participarea lui Gortolomei Pavel, Gortolomei Radu și Bacescu Viorel la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) și 172 alin. (2) Cod penal, aceștia fiind puși sub învinuire la 25 februarie 2008, procurorul Cernalev Veaceslav, timp de 6 luni, a tergiversat urmărirea penală și nu a întreprins măsurile respective întru finalizarea urmăririi penale și adoptarea soluției conform prevederilor art. 291 Cod de procedură penală. Pe lângă acest fapt, procurorii Ghervas Iurie și Cernalev Veaceslav au contribuit la eliberarea de sub arest a învinuiților.

Menționează reclamantele că, în urma inactivității și deciziilor ilegale ale Procuraturii sect. Buiucani mun. Chișinău, s-au adresat de nenumărate ori cu plângeri în adresa Parlamentului Republicii Moldova, Președintelui Republicii Moldova și Procuraturii Generale. Drept rezultat al nenumăratelor adresări, prin ordonanța Procurorului General din 28 iulie 2008, cauza penală a fost retrasă din gestiunea Procuraturii sectorului Buiucani municipiul Chișinău, fiind transmisă pentru efectuarea urmăririi penale în Procuratura municipiul Chișinău, care a și finisat urmărirea penală și a remis cauza spre examinare în instanța de judecată.

Pentru abaterile săvârșite și pentru îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, conform ordinului nr. 1220-p din 18 decembrie 2008, procurorului Veaceslav Cernalev în Procuratura sectorului Buiucani municipiul Chișinău i-a fost aplicată sancțiune - mustrare aspră, iar procurorului Ghervas Iurie – mustrare.

Mai susțin că, în urma acțiunilor ilegale ale procurorilor în Procuratura sectorului Buiucani municipiul Chișinău și sectorului Centru municipiul Chișinău le-au fost cauzate suferințe psiho-emoționale deosebit de neplăcute. Mai mult ca atât, prin felul în care a fost tratată Dubăları Elena de către instituția procuraturii, i-a fost afectată demnitatea și onoarea, care și așa era știrbită prin actul infracțional. La rîndul său, Dubăları Larisa a suferit alături de fiica sa.

Ca temei de drept, Elena Dubăları și Larisa Dubăları și-au baza acțiunea pe art. 1403 alin. (1), 1422 alin. (1) Codul civil, art. 5 alin. (1), (2) și art. 12 alin. (3) Codul de procedură civilă.

Cer, reclamantele încasarea de la pîrîți în beneficiul Elenei Dubăları a sumei de 500 000 lei, iar Larisei Dubăları suma de 300 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

La 03 februarie 2010, Elena Dubăları și Larisa Dubăları au înaintat cerere de completare a pretențiilor, solicitînd obligarea pîrîților să repare prejudiciul moral cauzat prin declarațiile calomnioase făcute în exercițiul funcției de către procurorul Afanasii Oleg (f.d.25-28).

Relevă că procurorul Afanasii Oleg a invocat că îi clar tot în cazul dat și cunoaște ce fel de persoane sunt.

Invocă că au fost intimidat pe tot parcursul anchetei și ținînd cont de comportamentul jignitor și nedemn, precum declarațiile calomnioase au fost făcute de către un colaborator al procuraturii, în exercițiul funcțiilor sale, în temeiul

dispozițiilor art. 15, 16 al Legii cu privire la procuratură nr. 118 din 14 martie 2003 și a dispozițiilor art. 22 și art. 27 al Legii cu privire la procuratură ne. 294 din 25 decembrie 2008, potrivit cărora procuratura este constituită într-un sistem unic, în fruntea căreia se află Procuratura Generală, anume această instituție urmează să poarte responsabilitatea pentru prejudiciile cauzate lor de agentul său, procurorul Afanasii Oleg.

La fel responsabilitatea pentru repararea prejudiciului moral revine și statului Republica Moldova reprezentat de Ministerul Finanțelor.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 23 aprilie 2010 acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2010, apelul declarat de către Dubăleri Elena și Dubăleri Larisa a fost respins și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 23 aprilie 2010.

Prin decizia din 16 noiembrie 2011, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a admis recursul declarat de către Dubăleri Elena și Dubăleri Larisa, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2010 și hotărîrea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 23 aprilie 2010 și cauza a fost remisă spre rejudecare în prima instanță.

La baza soluției, instanța de recurs a menționat că în hotărîrile judecătorești contestate, lipsește o motivare a temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor înaintate de către Dubăleri Elena și Dubăleri Larisa, astfel fiind încălcate prevederile art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Rejudecînd pricina Judecătoria Rîșcani municipiul Chișinău prin hotărîrea din 4 octombrie 2012 a respins acțiunea depusă de către Dubăleri Elena și Dubăleri Larisa ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2013 a fost respins apelul declarat de către Elena Dubăleri și Larisa Dubăleri și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 4 octombrie 2012.

La 21 iunie 2013 Elena Dubăleri (Guțu) și Larisa Dubăleri au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea actelor contestate, cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă integral acțiunea.

Recurentele Elena Dubăleri (Guțu) și Larisa Dubăleri în motivarea recursului au invocat că, instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea care urma a fi aplicată și anume a art. 1404 alin. (1), (2) și 1422 alin. (1) Codul civil.

La 24 iunie 2013 Elena Guțu (Dubăleri) a declarat cerere de recurs, împotriva deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea hotărîrilor contestate cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă integral acțiunea.

În motivarea cererii de recurs, Elena Guțu (Dubăleri) a invocat că instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabilă hotărîrii judecătorești.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate în termen, dat fiind faptul că Curtea de Apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei la 24 aprilie 2013 (f.d.236).

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 16 august 2013 și respectiv la 13 septembrie 2013, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Ministerului Finanțelor și Procuraturii Generale cererile de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 23 august 2013, Procuratura Generală prin referința depusă a solicitat respingerea recursului depus de către Elena și Larisa Dubădari ca fiind neîntemeiat.

Pe când, Ministerul Finanțelor până la examinarea pricinii, nu a depus referință la cererile de recurs, prin care să-și exprime opinia asupra acestora.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art.432 alin.(1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul menționează că, Elena Guțu (Dubădari) și Larisa Dubădari, în cererea de recurs nu a invocat nici unul din temeiurile de declarare prevăzute la art.432 alin.(2), (3) sau (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Completul judiciar indică că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

În acest sens, completul reiterează prin prisma jurisprudenței CEDO că „... art.6 parag.1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele menționate în cererile de recurs sînt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios, la judecarea pricinii în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Elena Guțu (Dubăləri) și Larisa Dubăləri, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către Elena Guțu (Dubăləri) și Larisa Dubăləri se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea